

April 1950

Marika Stiernstedt hälsar

VÄRLDSFREDSKOMMITTÉN

120 delegater från 35—40 länder samlades i Stockholm den 15 mars. Öppningshögtidligheten ägde rum i närvaro av mer än 700 inbjudna. Vid detta tillfälle höll Marika Stiernstedt — efter några inledande välkomstord — följande tal.

Det låter tänka sig att ni inte i Stockholm eller i Sverige kommer att omringas och hyllas av stora entusiastiska människoskaror såsom skett på andra håll, under hetare klimat, inom nationer med livligare sinnesart än vår. Jag ber er då förstå oss. Frågar ni vilken som helst här, mannen på gatan, om han är eller inte är en vän av världsfredstanken, svarar han nog »jo visst», men kanske med en nyans av förvåning åt frågan. Ty för oss svenskar har begreppet fred blivit liktydigt med ett naturligt tillstånd sedan snart 1 1/2 sekel. Vi har varit lyckligt lottade. Ingen nu levande svensk kan berätta att hans far stupade i vårt sista krig. Utan allt tvivel sympatiserar majoriteten av svenskar med fredstanken, men att direkt kämpa för den, arbeta på att väcka intresse för den *överallt*, därtill prässar oss knappast någon naturligt avgörande impuls.

Det har likväl visat sig att bara under den korta tid vi haft till förfogande för att bereda det nu aktuella mötet, har dess bärande idéer vunnit stor terräng. Dagligen har budskap flutit in om anslutning på arbetsplatser eller inom fackföreningar. Och inte bara där har kongressen väckt uppmärksamhet och sympati, bland såväl socialdemokrater som kommunister: även inom andra grupper, intellektuella, konstnärliga, eller bland människor utan någon partipolitisk inställning alls. — Detta har skett till trots för att en avsevärd och direkt fientlig kampanj satts in från en del av pressens sida. Våra gäster frågar sig givetvis hur det kan så vara. Tar svensk press *avstånd* från tanken på eller viljan till fred?

Änej, så illa ställt är det väl inte. Man insinuerar att detta begränsade kommittéerade möte i Stockholm med dess omkring 150 deltagare — i stort sett en intern angelägenhet berörande kongressens arbetschema — skulle vara camouflage för att underlätta vissa ljusskygga politiska överläggningar.

På detta ligger närmast det svaret till, att så vidlyftiga arrangemang knappast behövs för att åstadkomma politiska möten, som man av något skäl vill eller behöver hemlighålla. Låt oss småle vänligt.

Det har också sagts, ehuru ingen presterat bevis, att alltihop bara skulle vara en kommunistisk manöver. Det skrivs mycket på ryggen på kommunisterna nu för tiden, det vore synd att säga att de seglar i medvind.

Jag tänker att vi, här samlade, är överens om att lämna obestyrkta anklagelser åt deras värde. Det faktum att många kommunister anslutit sig till världsfreds rörelsen är helt till deras egen heder, liksom det hedrar personligheter ur vilket som helst annat parti eller inget parti alls, då de menar att denna rörelse måste få deras stöd. Det borde väl snarast vara svårbegripligt att någon vägrade att intressera sig för ett sådant mål som fred i världen.

Vad är det egentligen fråga om?

Att vi lever i en värld där cirka tusen miljoner medmänniskor aldrig vetat vad det vill säga att äta sig mätt. Medmänniskor, obönhörligt dömda att förgås av alla slags umbäranden. Miljoner medmänniskor lever utan hopp, förtryckta, utsugna, utan möjlighet att komma loss ur nöd och förödmjukelse, bland annat därför att de själva inte känner någon väg bort.

Senaste juldag hade den svenska radion ett program där frågan ställdes så här: »Hur många människor på jordklotet svälter i kväll?» Ja, det var på juldagen, då vi alla var mer än mätta. Och vi fick svaret: »tusentus miljoner». Ingen kan misstänka Radiotjänst för att verksamt ha bidragit till hållande av mötet här! Men vi fick genom dess förmedling höra tankvärda saker. »Det krävs insikt om lägets allvar», yttrade bland annat talaren, en vetenskapsman, och han sade också: »Vi behöver en ny politik som minskar den förkävande fruktan för krig, genom vars eliminering mycket kunde frigöras för skapande insatser.» Detta kunde kanske många av oss själva ha sagt. Föredraget var helt och hållet tendensfritt — bara fakta.

Och medan det hemska drama pågår, som här antytts, dag efter dag, mitt i vårt 20:de århundrade, sker samtidigt de märkligaste upptäckter inom teknikens och vetenskapens områden. Inom en relativt kort tidsrymd och genom klok exploatering av de ständigt vunna nya värdena skulle vårt arma lilla jordklot kunna bli befolkat av ett släkte, där ett ständigt, ohjälpligt lidande vore *uteslutet*.

En sådan dröm har man lov att drömma, eftersom resurser till dess realiserande *existerar* och god vilja inte saknas. Men förmedlar etern några hoppande meddelanden av den art vi begär? Visst inte. Etern och telegrambyråerna distribuerar dagligen nya hotfulla uttalanden, försäkringar om nya vapenslags effektivitet, om risker här och risker där, eller berättar t. ex. en dag att en mäktig statschef på inga villkor säger sig vilja möta en annan, lika mäktig — medan några förtroliga timmars samtal kanske, *kanske* skulle få stor betydelse för allmän avspänning. *Men misstron förgiftar alla sinnen*.

Detta är en världsbild 1950. Inga överdrifter.

Det är billigt att tala om världsfredens förespråk-

kare som naivt folk. Den som för några hundra år sedan profeterat om att öppen banditism och väpnade överfall på allmän färdeväg en dag skulle vara praktiskt taget uteslutna eller beläggas med hårda straff, skulle troligen också ha blivit kallad naiv.

Djupgående progressiva förändringar i samhällenas struktur och liv är inga hastverk. Men detta är inte något godtagbart skäl att förneka, att de likväl inom Historiens vida ram *ideli-gen ägt rum*.

Det har ofta hetat, vi har alla hört det: KRIG ÄR OUNDEVIK-LIGA... Den kände tyska militärskriftställaren Clausewitz formulerade det så, att krig bara är en fas inom politiken. Men detta slagord bevisar inte att politiken inte skulle kunna finna andra vägar, där kriget UTESLÖTS.

Det är *de* vägarna världsfreds-rörelsen söker och den bygger framför allt på människans naturliga strävan mot något bättre, mot *progress*.

Fredsivrare har aldrig saknats. De stillsamma pacifister från 20-talet, som förbjöd sina barn att leka med tennsoldater, kom inte långt. Det *nya internationella uppådet*, representerat i första ledet av stora vetenskapsmän — och kvinnor, allvarliga konstnärer, dik-tare, olika kyrkors dignitärer, specialister på prak-tiskt positiva områden, och först och främst av väldiga formationer ur arbetarklassens led, har trätt fram, tvingat av mänsklighetens ytterliga nöd. De ser som sin uppgift att söka lösa det grundläggande problemet: KRIGETS ICKE — OUNDEVIKLIGHET.

Andras pessimism bekommer dem inte. Pessimis-men bär en fientlig inställning till livet, en nedbry-tande kraft, bottnande i sviktande mod. Genom djungeln kommer man inte som på en autostrada. Detta enkla axiom nedslår inte deras tillförsikt, som lyssnat till själva tillvarons maning. Och djungeln måste man igenom för utvinning av nya åkrar.

Den svenska kommittén för Fredens försvar önskar er, samtliga, som under ett fåtal dagar kommer att överlägga om vägarna till det stora målet, *lycka till!* Vi följer er i tankarna. Ni ska veta att era svenska vänner är med er. Vi ska inte låta elden slockna! Herr ordförande, professor Joliot-Curie, vi har för-troende till er... Jag tror jag vågar tala för alla här. Må det då bli sagt: Vi vill inte veta av krig mer. Vi vill inte att krigets bild ska träda in i det framtidsperspektiv vi önskar bjuda våra barn. Kri-get, denna förstörerska, denna förödmjukelse för

MARIKA STIERNSTEDT och nobelpristagaren JOLIOT-CURIE, Världsfredskommitténs ordförande

den mänskliga anden, denna källa till idel ont, må man äntligen finna en annan väg! Ska kanonerna tillåtas tala, då den mänskliga varelsen själv äger talets gåva? Vi svarar: Nej — och NEJ!

Röster från Världsfredsmötet:

Professor Joliot-Curie:

Vi skulle betrakta den regering som brotts-lig som först tillgrip atomvapnet, mot vilket land det än må vara.

Generalsekreterare Jean Lafitte:

Nära hälften av jordens befolkning känner sig i förbund med eller deltagar i fredens försvarares stora kamp.

Aldrig i världshistorien har en rörelse haft en sådan styrka.

Är vi inte längre komna?

Den frågan gör man sej, då anno 1950 fortfarande frågan kroppsaga som uppfostringsmedel blötes och stötes i långa utredningar och hetsiga debatter i organisationer, i kår- och dagspress.

År 1932, då Svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundet framlade förslag om aga-paragrafens borttagande ur folkskolestadgan, gick diskussionens vågor höga. Och på grund av en riksdagsmotion år 1938 kom diskussionen åter i gång.

Det nu publicerade »Betänkande och förslag» angående folkskolans disciplinmedel m. m. innebär dock ett betydande steg framåt, i det att det här anförda försvaret för kroppsaga som uppfostringsmedel är betydligt svagare än det under tidigare debatter framförda. Utredningen utgör en i många avseenden intressant lektyr.

I den sammanfattning av argumenten för och emot aga, som utredningen gjort (sid. 100 o. f. i betänkandet), synes skälen för aga som korrekationsmedel synnerligen svaga. Där heter det bland annat: »Den psykologiska utredningen har inte givit vid handen, att kroppsliga straff i uppfostrandesyfte för alla åldrar och i alla situationer (kursiverat av undertecknad) skulle vara olämpliga.» I detta ligger ju ett erkännande, att de dock för vissa åldrar och i vissa situationer äro olämpliga. Man kan fråga sig, vem som i praktiken ska bestämma, i vilka situationer kroppsagan är lämpligt uppfostringsmedel. Föga hjälper det upp argumenteringen, då det påpekas, att »alla straff kan missbrukas och att agan inte intar en särställning i detta avseende». »Lämpligheten eller olämpligheten av straff beror», heter det vidare, »på en komplicerad konstellation av faktorer: förseelsens art, sättet för straffets utmätning, straffmottagarens och straffutdelarens konstitution, straffets hårdhet o. s. v.» Detta anföres som ett av argumenten för aga som korrekationsmedel. Man har svårt att finna logiken i detta. Den närmast liggande slutsatsen av resonemanget skulle väl vara den, att straff i uppfostran är en oerhört vanskelig sak, som i möjligaste mån bör onödiggöras genom mera positiva uppfostringsmetoder.

I en andra punkt i argumenteringen för aga heter det, att från lärarhåll ofta anföres exempel på att aga, utdelad »på rätt sätt» (?), när det gäller normala barn, har haft god effekt, som icke blott varit temporär. Man ställer sig mycket frågande inför detta uttalande från lärare. Har en lärare över huvud taget möjlighet att överskåda följdverkningarna i det långa loppet? Man måste se på sådana uttalanden med mycken skepsis.

En »iögonenfallande fördel» (för att citera sammanfattningen) »hos agan är den, att den kan appliceras i omedelbar förbindelse med förseelsen; och denna agans egenskap anses vara värdefull i

gruppsituationer.» Ja, visst har man sett exempel på att en lärare med en omedelbar handgriplig bestraffning mot en bråkstake i en stor klass, har åstadkommit lugn och arbetsro för ett tillfälle, kanske på grund av fruktan hos de övriga eleverna, och man kan förstå hans handlingssätt. En lärare är inte mer än en människa. Men en lärare med ansvarskänsla inför sina elever och kanske i synnerhet mot den bestraffade, ångrar säkert efteråt sin handling. Någon verklig fostran och fostran på lång sikt var den sannerligen inte.

Av de argument mot kroppsaga, som i sammanfattningen anföres, syns det undertecknad som första punkten där ensam borde vara nog för att tysta allt försvar för agan. Det heter: »Kroppslig bestraffning kan åstadkomma svåra mentala skador, om den användes på ett oriktigt sätt, och det är svårt att avgöra, om man står inför ett komplicerat fall eller ej. Många gånger bottnar en förseelse i en så svårutredd kombination av fysiska svagheter, att den enskilde läraren ej kan bedöma problemet. Att även andra straffformer kan ha dylika konsekvenser för elevernas mentala hälsa får icke anses som ett skäl för agans bibehållande. Med förbud mot aga skulle åtminstone en källa till olämplig behandling av eleverna försvinna.»

Därtill framhålles i det följande att »aga lätt verkar skrämmande och deprimerande på klena och lättörda barn». Det finns exempel på, att de mest ambitiösa barn i en klass, där aga eller andra brutala straff förekommer mot kamrater, kan av rädsla bli skolkare. De törs helt enkelt inte gå till skolan.

Vidare säges, att »aga har en viss tendens att bli för hård», och att »den, som agar, lätt utsättes för misstanken att ha sadistiska tendenser, något som kan kasta en skugga på lärarkårens anseende. Det går illa ihop med lärarens, uppfostrarens och handledarens uppgift att utdela aga».

Man har i den föregående utredningen kraftigt betonat olämpligheten av kroppsaga mot äldre barn. I sammanfattningen framhålles »att många yngre barn, som är tidigt utvecklade och tanke mogna, inte uppfattar aga som ett straff, utan som en personlig skymf. Detta är givetvis inte agans syfte, och därför bör den helst inte alls förekomma.»

Man är utredningen tacksam för denna sammanfattning av skälen mot kroppsaga som uppfostringsmedel. Däri är egentligen i korta satser sagt allt, som i diskussionen om denna sak alltid framhållits av dem, som varit övertygade motståndare mot agan som uppfostringsmedel.

Man är bara så förvånad över, att saken alltjämt diskuteras, och att hela framställningen efter dessa talande motskäl och det mycket svaga

BARNAFOTEN

av Elin Wägner

Nyligen hade vi en diskussion om huruvida det skulle bli nödvändigt att inköpa nya skidpjäxor för återstoden av vintersäsongen. »Är de gamla urvuxna eller inte? Vad sitter stortån?» Det befanns vara litet svårt att avgöra, emedan pjäxor äro mycket styva i tån. Sade ynglingen: det är så gott vi tar en röntgenplåt.

Förslaget var inte så tokigt. Det finns numera skoaffärer, där kunden kan genomlysra sina fötter, sedan han fått de nya skorna på, och jag har själv varit med om att på detta sätt konstatera skons passform. Än är det inte så vanligt men den dag kommer väl då vetenskapliga skoköp bli lika självfallna som vetenskaplig tandvård. Redan nu vandrar man till fotspecialisten med sina barn, precis som man går till tandläkarn. Inte ens fötterna kunna numera försummas.

»Det är så gott att vi tar en röntgenplåt.» Detta yttrande får sin relief, om man försöker tänka efter hur en sådan diskussion om nya skor skulle avlöpt för fyrtio år sen. För det första hade det inte blivit någon diskussion. Uteslutet att man fått nya vinterskor i februari. För det andra hade man inte kommit sig för att klaga, man var van att lida av byskomakarns obekväma skor, till dess fötterna och skorna, som inte alls hörde hop från början, så småningom anpassat sig efter varandra. För det tredje är det mycket troligt att man fått en reprimand just för detta anpassningsarbete, som gjorde skorna dragliga. »Har jag inte sagt dig, att du ska växla med skorna på fötterna! Om du jämt går med samma sko på samma fot så förlorar den fasonen.» Man lydde. Eftersom det

försvaret resulterar i ett förslag om agaparagrafens bibehållande i folkskolestadgan.

Egentligen — om man ser på uppfostringskonsten i stort — så är detta om straff alltför dominerande i diskussionen. Det gör den så negativ. Det positiva för en uppfostrare det är — för att tala med doktor Erik Reinius i en artikel i DN i frågan — att det finnes en pålitlig fond av värme, förståelse och trygghet i förhållandet mellan fostrare och dem han är satt att fostra. Finns denna fond — och den finns säkert hos det stora flertalet av folkskolans lärare — då löser sig frågan om disciplinen utan aga-paragraf. Den bästa disciplinen i en skolklass är arbetsdisciplinen, som också behandlas i ett avsnitt i betänkan. När barn sysslar med något, som fångar deras intresse, skapas disciplin utan yttre tvångsmedel. I den mån, som de metoder, vilka gå under namnen individuell undervisning, arbetsskola eller aktivitetspedagogik, vinner mer allmänt insteg i skolklasserna, löser sig oftast disciplinfrågan utan användande av vare sig kroppsaga eller andra straff. Dessa

Forts. å sid. 8.

icke fick finnas någon högersko och vänstersko, så fick det icke heller finnas någon ojämnhet i fotens fason. Ens fot skulle vara liksidig. Och den blev det. Det var bara så. Att ens fötter duger än i dag att gå på, är märkligt nog.

Hur litet man kan genomtränga framtiden! Ingen av ens barndomsdrömmar snuddade vid verkligheten. Där man satt tålig i sina liksidiga skor som klämde, drömde man inte om den tid som skulle göra barnafoten fri och suverän, den tid då man skulle prova ut skor med röntgenplåtar. Den tid då trötthet i foten igenkändes som ett symptom på en svaghet att söka bot för.

Men sen man nu upplevt detta, blir man plötsligt alldeles vild. Bra tama voro ens barnadrömmar mot dem man drömmer nu! Man vet lika litet nu som för fyrtio år sen vad framtiden har för överraskningar. Man anar inte hur den uppfinning ser ut som år 1970 ska komma den äldre generationen att se tillbaka på sin barndom med samma ömkan och överlägsenhet som vi nu 1930 och säga som nu ett före detta nittiotalsbarn: »Det gick, därför att det måste, det var bara så.»

Man vet inte, men man undrar om det inte 1970 blir barnasjälen som får sin chance liksom nu barnafoten. Barnasjälen som blir genomlyst och omsedd, vars konturer bli bestämmande liksom nu fotens, vars trötthet blir förstadd och vårdad, vars växt ohindrad och fri.

(Skriven för Tidevarvet 1930. Avtryckt ur *Korpungen och jag*)

Rättssäkerhet

Den historiska utvecklingen har under olika skeden i olika länder och världsdelar sökt skapa rättssäkerhet, men också sett den förtrampas. För att inte gå längre tillbaka än ett eller annat århundrade erinra vi oss, att den franska revolutionen fordrade rättssäkerhet. Denna dess förklaring stödde sig på den amerikanske frihetshjälten George Washington och överensstämmelse med den författning han och hans medhjälpare utarbetade för Nord-Amerikas Förenta Stater. Washington blev USA:s förste president, och det är således samma ämbete mr Truman nu bekläder. Men inför frihet och rättssäkerhet i dagens Amerika står man frågande. Det är begrepp som givetvis alltså hyllas av en stor minoritet, men majoriteten har tolkat författningen genom att beröva för den misshagliga personer friheten och utvisa andra såsom »icke önskvärda». Det senare har bl. a. drabbat en delegation med kända namn och en framstående engelsk biskop i spetsen. Delegationen ville föra världsfredens talan. Men detta överensstämmelse inte med bombernas och rustningsindustriens intressen.

Ytterligare upprörande var en annan händelse, som ligger oss mycket nära och ägde rum för icke länge sedan. Det gällde en fredsdelegation, som

blivit ombedd tala både i Belgien och Holland. I Belgien gick allt väl. Men komna till Amsterdam förklarades representanterna för »icke önskvärda». Icke nog med det, de bevakades t. o. m. av polis.

Bland delegaterna befann sig även en känd dansk kvinna, socialdemokrat och således tillhörande Danmarks regeringsparti, och ordförande i danska sektionen av KDV. Hon fick tillbringa återstoden av dagen under polisbevakning och fördes på kvällen till ett skumt hotell. Utanför dörren posterade hela natten en polis. Följande morgon eskorterades hon till tåget av polis och — tillsammans med en förbrytare bevakad av en annan polis — nådde hon slutligen holländska gränsen och kunde därefter återvända till Köpenhamn.

Vilken kränkning! Hur kan ett land göra sig skyldigt till ett sådant beteende mot fredliga och oförvitliga medborgare? — »Jo», svarade myndigheterna i Amsterdam, »det kan man då man tillhör Atlantpaktens». — D ä r kom sanningen fram! Men om något händer i öster, vad säga krigshetsarna då?

Sådant är tillståndet i vår sönderslitna värld. Har man i n g e r t i n g lärt av tvenne världskrig — även om det sista aldrig fullt avslutades — annat än att ordet f r e d och dess innebörd är ett rött skynke för dem, som anse sig föra civilisationens talan?

ELISABETH TAMM

Stockholmsavdelningen av SKV hade i samband med förbundsmötet inbjudit till ett samkväm lördagen den 4 februari.

Kvällen ägnades åt en av de stora kvinnor, vilkas minne blivit särskilt hyllat detta år, nämligen S o n j a K o v a l e v s k y. Dr Andrea Andreen skildrade hennes liv så att man tyckte sig ha känt henne i verkligheten, hennes barndom och ungdom, hennes beundransvärda tro på sig och sin förmåga, när hon mot en hel världs traditioner och fördomar arbetade sig fram till en världsberömd ställning som vetenskapskvinna, men också hennes personliga besvikelser och hennes ensamhet i det främmande landet, som tog emot henne, Sverige.

I en utsökt uppläsning ur en av Sonja Kovalevskys egna större noveller, Vera Vorontzof, förmedlade fil. lic. Karin Schultz bekantskapen med den lärda professorn som skönlitterär författare. Det var inte endast ett gripande människoöde som novellen framställde i sin teckning av den unga kvinnan, vilken sökte en livsuppgift och frivilligt följde en förvisad frihetskämp till Sibirien. Den gav också en föreställning om Sonja Kovalevskys egen betydelse för kvinnomassorna i det gamla Ryssland, som längtade efter frihet och sökte sina möjligheter.

Stockholmsavdelningens ordförande, dr Ada Nilsson, tackade de båda uppträdande å förbundsmedlemmarnas vägnar — kvällen hade givit en gripande kontakt med en märklig och tjusande kvinnogestalt. Dr Nilsson hade själv som ung gymnasist varit med om Sonja Kovalevskys begravning i Stockholm år 1891 — den kalla och ödsliga och alltför tidiga avslutningen på hennes strålände bana. Jag minns än, sade dr Nilsson, hur det kändes när denna skimrande främmande fågel försvann från Stockholmslivet, hur tragiskt det var och hur man sörjde henne i kretsar långt utöver hennes personliga vänskrets.

Kvällen avslutades med samkväm i Stadsmissionens vackra och festligt blomsterprydda lokaler, där de talrika förbundsmedlemmarna från vittskilda delar av Sverige fick ett välkommet tillfälle att personligen bekanta sig med varandra.

Den 8 mars sammanträdde Stockholmsavdelningen med anledning av Internationella kvinnodagen. Under programpunkten K v i n n o r v i v i l l m i n n a s, som Stockholmsavdelningen tog upp i föl, talade i år fru Hortense Grönstrand från Åbo om T v å r e v o l u t i o n ä r e r, nämligen Minna Canth och Mathilda Wrede.

Minna Canth, den lilla arbetarflickan från textilstaden Tammerfors, blev med tiden en framstående författarinna och — tack vare sin begåvning, sitt varma hjärta och sin klara syn på samhället och kvinnorna — den första kvinna som verksamt ingrep i samhällsutvecklingen i Finland. Mathilda Wrede, den lilla landshövdingedottern, fick en utmärkt upp-

EN KARAMELLKROKAN

överlämnades genom Kirunaavdelningens ordf. Fru Karin Gustavsson som gåva till SKV. Den utlottades under årsmötet och inbragte 75 kr. Vi tacka varmt både vår medlem, karamellkonstnären, och vår ordförande i Kirunaavdelningen,

för SKV:s styrelse

ANDREA ANDREEN

Vårt medansvar för FN

21 svenska föreningar, vilkas internationella organisationer har status B i FN:s ekonomiska och sociala råd har under februari och mars i Stockholm ordnat en föredragsserie: »Orientering i FN-frågor.» Vid sista sammanträdet, den 9 mars, hade föreningarna ordet. Dr. **Andrea Andreen** gjorde å SKV:s vägnar följande uttalande:

De föreningar, som här är representerade, ha det gemensamt att de känner medansvar för FN. Det betyder att vi tror på nödvändigheten och möjligheten av samarbete mellan alla världens folk. Världen av i dag har två sidor, båda lika verkliga, det är ett faktum att räkna med för närvarande. Vi vet att Österns kvinnor, främst Kinas kvinnor nyss trätt in i frihetens värld från djupt ekonomiskt och sexuellt slaveri. För dem finns det ingen motsats mellan kampen för fred och kampen för frihet. För Österns folk är deras nya livsform dyrbar likaväl som västerns livsform är dyrbar för dess folk. Vi vet att just dessa båda mycket olika sidor av världen måste samarbeta, måste kunna mötas om FN skall leva — om vi skall överleva.

Jag skulle vilja framställa tre förslag — det är inga märkvärdiga förslag, de sammanhänger direkt med vårt medansvar för FN.

Mitt första förslag är att vi svenska föreningar skall börja verkligen arbeta på allvar och utan förbehåll för internationell förståelse och därigenom stöda FN.

Mitt andra förslag riktar sig i första hand till kvinnoföreningarna. Jag föreslår att vi stöder FN genom att gemensamt kräva att vårt land förverkligar FN-stadgans ord om mäns och kvinnors lika rättigheter. Jag tänker på den punkt som i förklaringen om de mänskliga rättigheterna lyder: »envar

fostran och tillgång till all världens goda men drevs av en obetvinglig medkänsla med plågade medmänniskor att ägna sitt liv åt »alla arma fångar». Mathilda Wrede var en fredskämpe i bokstavlig och personlig mening. Hon »kastade sig själv i avgrunden» mellan röda och vita under inbördeskriget 1918. Hon visade vad det personliga modet förmår, när det ställs i förnufts och försoningens tjänst.

Båda dessa kvinnor hör till de verkligt stora gestalterna i Finlands historia. Så som Hortense Grönstrand skildrade dem, konstnärligt och med stark personlig känsla, fick åhörarna en gripande syn av vad den enskilda människan kan förmå i kampen för rättfärdigheten.

Före föredraget antog Stockholmsavdelningen ett uttalande med anledning dels av det nyligen framlagda betänkandet angående folkskolans disciplinmedel, dels med anledning av påtalade missförhållanden vid vissa skolhem. I uttalandet betonades att skolan måste gå före med gott exempel när det gäller att avskaffa kroppssagan som uppföstringsmedel. Vidare krävdes en utvidgad och effektiv inspektion av landets skolhem med särskild tanke på den anda i vilken hemmen bör skötas.

C. H.

har utan åtskillnad rätt till lika lön för lika arbete.» Vi har det inte mycket bättre ställt på denna punkt än England och kan gott instämma med den framstående engelska, som år 1949 skriver: »Det skulle vara roligt om England vore jämställt i detta hänseende med länder som Kina, Mexiko och Peru.» Vi svenska kvinnoföreningar borde gemensamt arbeta för att i vår grundlag införes en bestämmelse om samma lön för samma arbete. Jag vet att en sådan lag ej har omedelbar effekt eftersom lön i stor utsträckning fastställs genom förhandlingar — men en sådan lag skulle ha ett stort psykologiskt värde och hjälpa oss fortare framåt så att Sverige inte behöver bli det sista land i världen där kvinnor har lägre lön.

Mitt tredje förslag är att vi svenska föreningar visar vårt medansvar för FN genom en gemensam fredsvädjan, ställd till FN och framlämnad genom våra delegater. Jag vill föreslå den formulering, som använts av 1,148 amerikanska intellektuella. Bland initiativtagarna var de båda Nobelpristagarna Thomas Mann och Emily Green-Balch. De säger: »Första steget mot nedrustning och uppnående av världsfred är att alla medlemmar av de Förenade Nationerna avge en förklaring att de ej skola använda atomenergi för krigsändamål.» Jag tror att alla ärliga människor är medvetna om att ett sådant fördrag i och för sig — utan att man väntar på det kontrollsystem man småningom måste ena sig om — att själva denna förklaring skulle ha ett omätligt moraliskt, politiskt och psykologiskt värde.

Internationella kvinnodagen

Norra Ny kvinnoklubb i **Värmland** höll den 7 mars möte i en av medlemmarnas hem, där man väntade in tolvslaget för att kunna fira den 8 mars med att uppläsa det budskap som KDV:s ordförande sänt. Vid mötet beslöt klubben övergå från att vara kollektivt ansluten till SKV till att bli lokalavdelning. I **Kiruna** talade ordf. fru Karin Gustafsson vid möte på Internationella kvinnodagen, i **Huddinge** sekr. Ragna Kellgren. **Södermanlands distrikt** av SKV höll årsmöte i Flen den 12 mars. Lokalavdelningarna i **Hofors** och **Skellefteå** höll större möten den 13 mars med anledning av Internationella kvinnodagen, liksom den kollektivt anslutna klubben »Solidaritet» i **Borås**. Lokalföreningen i **Solna** hade tillsammans med Stockholms Fredskommitté anordnat ett stort fredsmöte, som hölls i läroverkets aula den 17 mars med Wanda Wasilewska som huvudtalare.

Vid möten med anledning av Internationella kvinnodagen upplästes ett budskap från KDV, författat av dess ordförande Madame Cotton.

Budskap till världens kvinnor

på Internationella Kvinnodagen

Kvinnornas Demokratiska Världsförbund hälsar varmt de kvinnor i alla länder och *av alla åsiktsriktningar*, vilka arbetat för att den 8 mars 1950 blivit en stor dag som *uttryck för deras vilja*. Detta år samla sig kvinnorna framför allt till skydd för de ägodelar, som äro deras dyrbaraste och vilka de känna mest hotade — freden och livet.

Kvinnor avsky i särskilt hög grad de fruktansvärt farliga massförelsevapnen. De se hur dessa vapen söva mänsklighetens samvete, förslava vetenskapen, innebära brist på vördnad för människan och människans värde. De veta att den fattigdom under vilken de lida har sin orsak i de enorma krigsbudgeterna. De äro smärtsamt medvetna om ett förfärande slöseri med de oändliga krafter, som höra livet till.

Enade över hela världen med Fredens Försvarare kräva kvinnorna liksom de att atombomben, vätebomben och vapen för biologisk krigföring förklaras olagliga; de begära med kraft respekt för friheten och i första rummet för rätten att hålla fredsdemonstrationer; de komma att vinna för sin sak den stora massan av ärliga och modiga människor, som vägra att offra världens framtid för några rika mäns låga intressen.

**Låt oss bevara åt våra barn det liv vi gett dem!
Må freden leva!**

Är vi inte . . . *Forts. fr. sid. 5.*

metoder ha på många håll redan och med framgång praktiserats av lärare och lärarinnor i våra folkskolor. Men de skulle säkert komma till än större bruk, om sådana förutsättningar skapades, som i utredningen påyrkas. I slutklämmens preciserande av de olika förslagen, uppräknas sådana förutsättningar. Där föreslås bl. a. att, så snart förhållandena medger, antalet barn pr läraravdelning minskas, att den skolpsykologiska rådgivningen snarast ordnas, att samarbetet mellan lärare och barnavårdsnämnd underlättas genom anställande av skolkuratorer, att på försök uppsamlingsklasser och korttidsförvisning prövas under lägst 7 år o. s. v. I de flesta av dessa yrkanden kan man helhjärtat instämma. Personligen ställer sig undertecknad skeptisk mot uppsamlingsklasser, men allt beror ju där på efter vilka grunder gallring sker. Är det fråga om psykopater, som behöver en särskild sakkunnig behandling och fostran, blir saken motiverad.

Men att här nämnda goda reformer inte skulle kunna förenas med borttagande av paragrafen om tillåten kroppsaga är svårt att inse. Som skäl för bibehållande av denna tillåtelse i stadgan anför utredningen — utom de skäl för användande av kroppsaga, som tidigare refererats — att det för såväl skoldisciplinen som för en fortsatt för-

bättring av uppfostringsmetoderna skulle ha olyckliga verkningar, om agaförbudet finge karaktären av en speciallag. Man vill undvika detta genom att inlemma den i enhetsskoleförslaget. Sen talas om, att »man befärrar att genom agaförbud användningen av andra straffmedel ökar». Är det en fara med förbudet av kroppsaga, så kvarstår väl denna fara även vid genomförandet av enhetsskolan. Man får ovillkorligen en känsla av att utredningen kringgår saken, ger med ena handen och tar med den andra, som någon uttryckt saken i pressdebatten i frågan.

Det klagas i lärarkretsar, att de disciplinära förhållandena i skolorna försämrats, och man tror att ett agaförbud skulle ha en ytterligare försämrande inverkan. I det stycket måste man ju instämma med reservanten — rektor Åstrand — som anser, att den påstådda försämringen i stället innebär en uppfördran till dem, som har ansvaret, att försöka genom en reformering av stadgan hjälpa till att avlägsna svårigheter, som kanske till en del har sin rot i föräldrade synpunkter och formuleringar i den gällande.

Hela diskussionen i fråga om aga i skolan varslar väl om föräldrade synpunkter. Hela den strömning inom vårt skolväsen, som syftar till en humanare syn på uppfostringsproblemen och en större förståelse för barnen stämplas ofta som »dalt». Man förväxlar så ofta begreppet »fri uppfostran» och »frihet från uppfostran». Den fria uppfostran vill sätta förståelse för barnet och dess individualitet som utgångspunkt och grund för uppfostrargärningen i stället för att fostra efter ett utifrån uppställt och skapat ideal. Men man vill både fasthet och disciplin, nämligen den slags disciplin, som grundar sig på förtroende och tillgivenhet mellan lärare och elever och som i det långa loppet är den pålitligaste. Undertecknad har svårt att förstå reaktionen mot uttrycket »att läraren bör sträva efter ett på kamratskap och förtroende grundat förhållande till sina lärjungar», som förekommer i Skolkommissionens förslag. Visserligen är det kanske inte gängse paragrafuttryck, men nog är det väl ett uttryck just för det förhållande mellan lärare och elever, som man önskar för en demokratisk skola, som skall fostra blivande medlemmar i ett demokratiskt samhälle.

FRIDA HÄRNER

Tidningen Vi kvinnor i demokratiskt världsförbund

Utgivare: Andrea Andreen
Köpmantorget 2, Stockholm

Redaktionskommitté: Elsa Svartengren,
Valborg Svensson,

Utkommer med nio nr per år.

Prenumerationspris per år: Kr. 2: 50.

Lösnummer 35 öre (kommissionärer antagas).

Postgiro 51323.

Svenska Kvinnors Vänsterförbund, Hagalund.